

Студент 3 курсу
факультету менеджменту та маркетингу ХНЕУ

ХАРАКТЕРИСТИКА ЕКОЛОГІЧНОЇ ПРОБЛЕМИ В УКРАЇНІ

Анотація. Розглянуто питання причин і джерел екологічної проблеми, що сьогодні набуває особливої гостроти та актуальності. Також наведено характеристику основних проблем екологічної ситуації в Україні, їх причин та шляхи покращення даної екологічної ситуації.

Аннотация. Рассмотрены вопросы причин и источников экологической проблемы, которая сегодня приобретает особую остроту и актуальность. Также приведена подробная характеристика основных проблем экологической ситуации в Украине, их причин и пути улучшения данной экологической ситуации.

Annotation. This article deals with the causes and sources of environmental problems that currently gets special urgency and topicality. A detailed description of the main problems of the environmental situation in Ukraine, their causes and ways of improving the environmental situation is also given.

Ключові слова: екологія України, причини екологічних проблем, джерела забруднення, геоекологічна ситуація в Україні.

За останні десятиліття багато уваги приділялося дослідженню екологічних наслідків функціонування системи "суспільство – природа – техніка". Тривалість життя населення України зменшилася до 69 років, а показники смертності дітей першого року життя в 1,5 – 1,7 разів вищі, ніж у розвинутих країнах (13,6 народжених на 1 тисячу) [1].

Метою даної роботи є розгляд та характеристика джерел і причин забруднення повітря, землі, води та атмосфери.

Протягом уже тривалого часу фахівці-екологи вивчають причини забруднення навколишнього природного середовища. Екологічне становище території України оцінюється як кризове. Такими причинами виявилися нерациональне використання всіх видів природних ресурсів, техногенний вплив на довкілля, інтенсивні процеси урбанізації, надмірне застосування пестицидів і гербіцидів у сільському господарстві, тривала господарська діяльність, велика концентрація найпотужніших промислових виробництв на невеликих площах, відсутність ефективного чинного законодавства щодо охорони природи та державного контролю за його виконанням [2, с. 349–359].

Сильно забруднюються повітря, вода, земля через діяльність людини, точніше заводів. Саме вони забруднюють довкілля своїми відходами. Військова і хімічна промисловості закопують у землю свої відходи.

Основними антропогенними джерелами загострення геоекологічної кризи в Україні є великі промислові комплекси – найбільші споживачі мінерально-сировинних, теплових та енергетичних, кліматичних, водних, земельних і біотичних ресурсів. Ці підприємства – найбільші забруднювачі довкілля практично всіма видами забруднень (механічними, хімічними, фізичними, біохімічними). Райони концентрації: Донбас, Центральне Придніпров'я, Криворіжжя, Прикарпаття.

Найбільш шкідливим джерелом загрози для навколишнього середовища залишається діяльність військово-промислового комплексу: великі обсяги використання пального для техніки, що призводить до значних забруднень атмосфери; великі обсяги споживання мінеральної сировини, енергії для військової техніки; збитки, пов'язані з випробуванням різних видів зброї.

Значно забруднюють навколишнє середовище об'єкти енергетики, особливо ТЕЦ і ГРЕС, поглинаючи величезну кількість палива, викидаючи в атмосферу мільйони кубічних метрів шкідливих газів, аерозолів та сажі, забруднюючи сотні гектарів землі золою і шлаками.

Іншим джерелом забруднення України є транспорт – автомобільний, залізничний, повітряний, водний. У всіх великих містах України частка забруднення повітря від автотранспорту останнім часом становить 70 – 90 % (2010 рік) від загального рівня забруднення.

Для сільськогосподарських районів характерним джерелом забруднення природних вод і ґрунтів є залишок мінеральних добрив і пестицидів, які десятки років у великих кількостях використовувалися на полях. Лише 5 – 10 % їх йшло на користь, а 90 % змивалося дощовими та сніговими водами, здувалися вітрами і осідало в річках, озерах, ґрунтах і ґрунтових водах, стаючи шкідливими компонентами екосистеми.

Також існують потужні фізичні поля, шкідливі для екосистеми. Серед них: електромагнітні, радіаційні, шумові, ультразвукові, теплові, вібраційні (радіостанції, теплоцентралі, лінії електропередач, трансформаторні підстанції, спеціальні фізичні лабораторії та інше) [3, с. 52–53].

Таким чином, можна дуже довго говорити про те, що необхідно створити черговий контрольний і каральний орган, який буде вирішувати ці проблеми, але, як показав час, такі заходи не вихід. Автор вважає, що не перестануть люди згубно впливати на природу, поки не підвищиться рівень екологічної освіти населення України, поки кожен із нас не буде прагнути до чистоти навколишнього середовища.

Література: 1. Диссертации и авторефераты Украины [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://disser.com.ua/>. 2. Масляк П. О. Географія України : підручник для 8 – 9 кл. серед. шк. / П. О. Масляк, П. Г. Шищенко. – К. : Зодіак-ЕКО, 2000. – 434 с. 3. Костенко Л. В. Географія України. 8 – 9 класи : наочний довідник / Л. В. Костенко. – К. ; Х. : Веспа, 2007. – 137 с.